

»SLOVENE« volja
po pošti na vsi strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za izposojnino celoletno K 40—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 40—
za izposojnino 55—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna poltirnica (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 6—
poslana itd. . . . po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 39/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Računal se ne vračajo; nevrnjenost pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Oprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
avstr. in češke 24.797, ogr. 25.511, bosn.-herz. 7563.

Volivno gibanje.

Za občinske volitve.

Dne 12. aprila t. l. je potekel rok za vlaganje kandidatnih list. V kolikor imamo sedaj poročila, so naši pristaši skoro v vseh občinah cele Slovenije vložili kandidatne liste.

Večina list je vložena pod firmo SLS, nekatere so vložene pod firmo KZ, druge DZ, tretje pod OZ, v nekaterih občinah so se vsled krajevnih razmer in z odobritvijo načelstva SLS sestavile kompromisne liste, večinoma v takih občinah, da ne bo treba radi ene same liste volitev. Stranka je v takih primerih koncedirala nasprotnikom nekoliko mandatorov.

Naši pristaši so se držali strogo discipline. Le iz nekaterih občin imamo poročila, da so na lastno pest napravili kompromis z nasprotnimi strankami. Reči moramo, da je razpoloženje med našimi pristaši izborna. Rezultati podrobnega agitacijskega dela se že kažejo.

Armada je bila dobro razvrščena, čete trdno korakajo.

Iz mnogih občin, ki so pri zadnjih volitvah po večini volile za nasprotnike, imamo poročila, da so padle v naše roke brez boja, ker nasprotniki niso mogli sestaviti niti kandidatnih list.

Skoraj iz vseh občin kranjsko-škofje-loškega okraja smo že dobili podrobna poročila. Za stranko je to poročilo silno razveseljivo in obenem poročilo, da se je ljudstvo iztrežilo in obrnilo hrbet prodani stranki, ki je še pri zadnji volitvi v ustavotvorno skupščino begala ljudstvo, češ da je predstavljatelj kmetijskega stanu.

Značilno je to, da v občinah, ki volijo 24 odbornikov, vsi združeni nasprotniki niso mogli sestaviti kandidatne liste.

Pripomniti moramo tudi to, da se združeni nasprotniki v večini občin niso upali s svojim pravim imenom na dan. Vlagali so liste z najrazličnejšimi naslovi.

Vso perfidnost samostojnežev označuje pa dejstvo, da so njihovi poslanci v Belgradu glasovali za znano Vesničevo »obznanje« v Sloveniji so pa klečevali okoli komunistov, da so mogli v nekaterih krajih sploh sestaviti kandidatno listo.

V kranjskem okraju so sledeče občine brez volitev prišle v roke S. L. S.: Hrastje pri Kranju, Javorje, Sv. Jošt, Križe, Mavčiče, Naklo, Predvor, Smlednik, Sora, Voglje. V vseh drugih občinah kranjskega okraja stoji šanca S. L. S. dobro.

V nekaterih občinah je prišlo do kompromisa, pa še ne vemo natančno za po-

drobnosti kompromisa. Toliko pa vemo, da ima tudi v teh občinah S. L. S. večino.

Kamniški okraj.

Tudi v kamniškem okraju so naši pristaši živahno delovali in energično nastopili. V kolikor nam je do danes znano, imajo sledeče občine liste samo S. L. S.:

Homec, Volčji potk, Rova, Terzin, Loka, Mlaka, Klanec, Moste. Še več drugih občin je, kjer je samo naša lista, vendar nimamo še podrobnih poročil. V ostalih občinah poročajo, da je volivno gibanje z naše strani že zelo živahno in da je v večini občin zmaga S. L. S. brez vsakega dvoma.

Litijski okraj. V litijskem okraju je cela vrsta občin, kjer je bila vložena samo naša lista. Volivno gibanje je zelo živahno. Združeni nasprotniki v mnogih občinah niso mogli spraviti zadostno število

kandidatov skupaj, zato so odpadle nasprotno kandidatne liste. Poročajo nam, da je volivno gibanje v polnem teku.

Vinica. Znano je od zadnjih volitev, da je S. L. S. na Vinici dobila silno nezadovoljstvo glasov. Samostojneži in drugi osrečevalci ljudstva so begali ondodno ljudstvo in obljubljali nebesa na zemlji.

Razborito belokranjsko ljudstvo je pa kmalu spoznalo vso brezvestno demagogijo in sleparijo samostojnežev in drugih strank. Obrnilo jim je hrbet in sicer tako korenito, da iz cele obširne viniške občine vsi združeni nasprotniki niso spravili niti toliko volivcev skupaj, da bi mogli sestaviti kandidatno listo. V največji občini na Belokranjskem je ena sama kandidatna lista, to je lista S. L. S.

Belokranjci, vsi na noge in se ravnejte po Vinicih!

Jugoslovanske cerkvene zadeve.

Kakor čujemo v zvezi z nedavnim bivanjem jugoslovanskih škofov dr. Bauera, dr. Akšamovića in dr. Jegliča v Rimu, se vprašanje bogoslužnega jezika od strani sv. Stolice v sporazumu z jugoslovanskim episkopatom uredi tako, da se bodo vsi obredi, vsebovani v rimskem ritualu, vršili odslej v živem narodnem jeziku. Kar se tiče uvedbe glagolskega bogoslužnega jezika pri sv. maši, kakor je to celokupni jugoslovanski episkopat zahteval na svoji znani konferenci 1918. leta, od strani sv. Stolice ni nobenih bistvenih ovir, pač pa se ta težnja zaenkrat žal ne more uveljaviti v svoji celoti vsled antagornizma, ki je nastal zadnje čase med hrvatskim in srbskim življenjem po krivdi političnega kurza v Jugoslaviji. Pač pa se bosta odslej pri slovesni maši epistola in evangelij pela v narodnem jeziku.

Drugo važno cerkvenopol. vprašanje je vprašanje narodnostno ločenih škofij v onih delih Jugoslavije, ki so vsled rapalske pogodbe pripadli Italiji. Sveta Stolica je že izpočetka smatrala narodnostno ločitev teh škofij, vsled katere bi Slovenci dobili v vsaki iz obstoječih dijece polnoma neodvisnega škofa svoje narodnosti, za najbolj pravilno rešitev vprašanja. Izvedba tega načela, za katero se zanimajo seveda tudi drugi krogi, pa je nemogoča vsled odločnega upora italijanske vlade, ki noče o tem nič slišati. Italijanska vlada je odvisna od fašistov, oziroma se njeni nameni v tem oziru popolnoma krijejo z ultranacionalističnimi, sv. Stolica pa nima zadaj še moči to misel-

nost preokreniti. Tudi od strani naše vlade po naših točnih informacijah ni upati na kako dejansko vplivanje v tem oziru, zastopniki naše vlade pa uvidevajo, da tudi sv. Stolica ne more položaja v doglednem času izpremeniti. V zvezi s tem smo izvedeli, da je italijanska vlada trdno odločena italijanizacijo Primorja z vsemi danimi sredstvi pospeševati, tako da misli — ne dotikajoč se za enkrat že obstoječih slovanskih šol — ustanoviti italijanske ljudske šole ne samo v italijanskih krajih, nego povsod, kjer se najde le količkar »z italijanstvom simpatizirajočih« ljudi. Tem bolj odklanja posebne višje cerkvene predstojnike za Julijsko Benečijo. Pač pa bo sv. Stolica po določitvi kanoničnega prava strogo gledala na to, da bodo škofje v Primorju večji tudi slovenskega, oziroma hrvatskega jezika.

Kar se tiče škofa goriškega, msgr. Se-deja, ga sv. Stolica z vsemi močmi drži in se tudi vlada ne more odtegniti spoznanju, da je goriški nadpastir po svoji veliki korektnosti mož popolnoma na svojem mestu, fašisti pa so sklenili, da mu življenje store neznosno, da bi se sam odpovedal.

Kar se tiče zgolj cerkvenih zadev, so jugoslovanski škofje v Rimu dosegli zelo lepe uspehe, ker se bodo odslej po vsej Jugoslaviji, razume se tudi v Sloveniji, vsi obredi, razen tihe sv. maše in deloma slovesne maše, vršili v živem jeziku naroda. V pogledu na našo državo, se sv. Stolica nahaja z njo v najpristranejših odnosih in se izdeluje načrt za končno rešitev vprašanja preuredbe onih delov škofij, ki nimajo svojega škofa v Jugoslaviji. Škofje je v Rimu

ves čas podpiral naš poslanik, g. dr. Antonijevič. Škofje so svojo patriotsko in dušno-pastirsko nalogo v Rimu dostojno izvršili.

Priklopitev Avstrije k Nemčiji.

Dunaj, 13. aprila. (Izv.) V nedeljo dne 17. t. m. bo pred rotožem in pred parlamentom veliko manifestacijsko zborovanje vseh političnih stanov brez razlike strank za pridružitve Avstrije k Nemčiji. Zborovalci bodo zahtevali, naj se takoj izvede tozadevno ljudsko glasovanje. Istosčasno se bodo vršili tudi po vseh zveznih deželah manifestacijski shodi za priključitev Avstrije k Nemčiji.

Milan, 13. aprila. (Izv.) »Corriere della sera« in drugi listi se v daljših člankih bavijo z ljudskim glasovanjem na Tirolskem, Solnograškem in Štajerskem. Listi ugotavljajo, da se tozadevna propaganda vodi iz Nemčije in zahtevajo, da morajo, dokler bo Avstrija neodvisna, ostati pri njej Tirolska, Solnograška in Štajerska.

LDU Pariz, 12. aprila. (Havas.) Poslanec Fleury Ravarin je vložil v zbornici interpelacijo, kaj misli ukreniti vlada, da se zagotovi neodvisnost Avstrije po določbah saintgermanske mirovne pogodbe in kako misli zatreti vsenemško rovarjenje v tej državi. Končno je zahteval, naj vlada izjavi, kako bo pospeševala gospodarsko in finančno vzpostavitev Avstrije.

Harding proti zvezi narodov.

LDU Washington, 12. aprila. (Reuter.) Zagotavlja se, da se bo predsednik Harding v svoji poslanici kongresu izrekal za odločitev, v kateri se zahteva sklep miru med Nemčijo in Zedinjenimi državami. Poslanica se nepreklicno izreka proti sedanjim zvezi narodov.

Angleški rudarji odklonili vladni predlog.

LDU London, 12. aprila. (Reuter.) Konferenca rudarjev in lastnikov rudnikov se je končala ob 18¼. Rudarji so takoj odšli na shajališče delavske trozveze. Vsi so, kakor se je kazalo, smatrali položaj za jako resen. Udeležnik konference je izjavil: Ni se našla nobena rešitev in mi smo še jako daleč od sporazuma. Pripravili nismo ničesar za nov sestanek z lastniki rudnikov ali z vlado. Kolikor jaz vem, pomeni to, da bo izbruhnila stavka nočoj o polnoči.

der radi potrdila na potnem listu. Zato mi je bila ta novica zelo neljuba. Takoj sem poiskal svojega četnega »komandira« in ga prosil za dopust, da si sem komaj prišel z dopusta. Po kratkem obotavljanju mi je torej dovolil dopust s tem, da se javim svojemu poveljstvu v Lješju tekom — 48 ur. »Objava« (dopustni list) se je namreč glasila samo za ta čas.

Zopet v Skadru.

Drugo jutro, še predno so bile v polnem teku priprave za odhod, sem že veselo zvižgal po znani stezi ob lepem vremenu med močvirjem v Skader, kamor sem dospel zopet ravno v trenutku, ko so avstrijski aeroplani pošiljali svoje razstreljive pozdrave škipetarskim hišam in njihovim gostom.

Bilo je — če se prav spominjam — ravno 2. decembra, ko sem drugič stopal po skaderskih ulicah. Vojaštva je bilo vedno več. Razen redkih srbskih patrolj, so bili le še črnogorski vojniki oboroženi. Srbi so prodajali svoje orožje — puške, bajonete, jermena, da, celo plašče in odeje — Arnautom za koščke koruznega kruha. Zdelo se je, kakor da smo vsi le vojni ujetniki črnogorske vojske, ki je moralno in materialno stala v tem času visoko iznad srbske vojske. Tužen in žalosten je bil pogled na vso to pestro gomilo izhujšanih in razcapanih uniformiranih človeških okostij, ki so se premikali kot sence po skaderskih ulicah ali pa polegali ob zidovih hiš.

(Dalje.)

LISTEK.

Fran Radešček:

Preko Albanije.

(Dalje.)

Namesto kruha — klobuta.

Prostorna soba je bila polna vojakov in častnikov. Na levi strani ob vhodu je stalo kakih dvajset vojakov v dveh vrstah, na desni pa je bila gruča častnikov, od katerih so nekateri sedeli za mizami in pisali. Poveljnik je glasno narekoval neka povelja.

Obstal sem pri vratih, ker se nisem mogel odločiti niti za levo, niti za desno; čakal sem, da me poveljnik, ko konča, sam pokliče k sebi. V tem pa pristopi nek narednik, me prime za rokav ter me uvrsti med vojake. Ker sem smatral, da mora tako biti, ko se čaka na — kruh, sem se postavil po predpisu v vrsto.

Poveljnik je kmalu končal; še par besedi nekaterim častnikom, nato pa se obrne na »levice«. Tu pa spusti strahovito vojaško in dobro zabeljeno pridigo nad vojak. Iz poveljnikovega vpitja sem spoznal, da se nahajam med — ujetimi begunci. Kaj sem hotel; počakati sem moral tam, kjer sem bil, da se ploha izlije. Sicer pa mene ni tikala cela ta stvar; čakal sem na — kruh.

Tu pa začno padati po licih vojakov, ki so stali pred menoj, prav poštene — klobute. Sivolesi starček, kakor sem ga gle-

dal dopoldne, se je čez poldne naenkrat prelevil v orjaškega boja maščevanja.

Ko pride vrsta name, zakričim na ves glas k od jeze se penečem poveljniku, ki v svoji slepi strasti ni videl ničesar več pred seboj kot med seboj si podobne glave, ki jih je treba obdelati s pestmi: »Gospod polkovnik!« — Naperjena roka mi omahne kot mrtva, oči se mu razrogačijo in ko pogleda bliže, se zave ter odstopi. Nato pa z mirnim glasom vpraša: »Ja, gospod Radešček, ka pa Vi delate tukaj?«

»Prišel sem prosit kruha« — sem mu glasno odgovoril, v mislih pa sem še dodal: — in ti mi ponujaš klobute kot tisti iz svetega pisma, ki namesto kruha daje kamen. »Prosim Vas, počakajte tu na strani, da opravim s temi ljudmi.«

Jaz pa sem se obrnil brez pozdrava in ogorčen odšel — brez kruha. V mislih so mi brneli medpotoma Schillerjevi stih: — das Schrecklichste der Schrecken das ist der Mensch in seinem Wahn. In tako — spod Radešček, kaj pa Vi delate tukaj?

Na poti iz Skadra.

Solnce je že tonilo za gorami, ko sem zapuščal Skader. No, dan je bil zelo prijeten in tudi noč mi ni mogla kvariti potovanja.

Treba je bilo pohiteti, da ponoči zopet ne zaidem v kakšno močvirje.

Ko sem prebredel reko, zagledam na cesti pred seboj gručo Arnautov, ki so gibčno pobirali pot pod nogami v isti smeri kot jaz. Videl sem jih, kako so zavili na desno s ceste med nizkim grmičjem. Mikalo

me je stopiti za njimi ter si tako prihraniti velik ovinek po cesti. Sicer se nisem več bal Arnautov, ker ti ljudimani vendar niso tako črni kot jih slikajo po navadi. Skrbelo me je le, da se medpotjo ne vstavijo ali pa obrnejo v drugo smer, kar bi me lahko zapeljalo v brezizhodno zažago v kakem blatu. Zato sem pospešil korake ter jih kmalu dohitel. Z znaki smo se porazumeli, da imamo vsi skupno pot. Razgovarjati se, žal, nisem mogel z njimi, vendar pa sem bil vesel, da sem v tej puščavi — v oblasti žab — vsaj v človeški družbi. Zatopljeni v svoje pomenke so urnih krakov odvijali stezo pred menoj kakor bi imeli plačano od vatla. Le tu in tam se je kateri izmed petorice ozrl na me, če mi gori cigareta, ker so me s tobakom zelo uslužno preskrbovali.

No, tobaka pa v Albaniji res nismo stradali, naj reče kdo kar hoče. Pa še kakšen tobak!

V trdem mraku smo dosegli vas Jubane, kjer smo se razšli.

Povelje za odhod.

V taborišču je bilo še vse živo.

Moji tovariši so me hipoma obkolili in ko smo posedli okrog ognja, sem moral pripovedovati o Skadru in o vsem, kar sem videl in slišal tekom dvodnevnosti. Že med mojim pripovedovanjem so se oddaljili tovariši z novico, da drugi dan zjutraj odpotujemo na Lješ, toda ne preko Skadra, temveč preko Skuta.

To meni ni slo nikakor v račun. Moral bi se namreč iz Lješa zopet vračati v Ska-

LDU London, dne 12. aprila. (Reuter) Uradno se javlja, da so rudarji predlog vlade pismeno odklonili.

LDU London, 12. aprila. (Reuter) Konferenca delavske trozveze je odgodena do jutri ob enajstih dopoldne.

LDU London, 12. aprila. (Havas.) Kakor se poroča, so rudarji treh premogovnikov sklenili, da se črepalno delo ne sme vršiti.

LDU London, 12. aprila. (Reuter.) Zatorek opolnoči napovedana stavka železničarjev in transportnih delavcev se je preklicala.

Odkrila zarota proti Karlu.

LDU Pariz, 13. aprila. (Havas.) Poročevalca »Excelsiora« in »Petit Parisien« javljata iz Luzerna: Policija je odkrila komplot, naperjen proti razkralju Karlu. Aretirana sta bila dva anarhista, eden Švicar, eden Avstrijec, ki sta v svojih kovčkih prinesla bombe v Luzern.

Proti kanceparagrafu.

(Govor poslanca dr. A. Dulibića na seji ustavotvornega odbora dne 5. aprila 1921.)

Gospodje! Če se sprejme zadnji del člena 13., ki obsega zloglasni kanceparagraf, potem se je naša država sama izključila iz skupine civiliziranega sveta. Kajti ni je ustave na svetu, vsaj kolikor je nam vsem znano, ki bi vsebovala tako odredbo, ki prav za prav niti ne spada v ustavo. Saj tudi drugih odredb sličnega značaja ne najdemo v ustavi, kot na primer, da bančni uradnik ne sme pred volitvami agitirati v prilog kake stranke, preteč da sicer ne bo izplačal kredita. Odredba, ki to zabranjuje, stoji v drugih zakonih in nikakor ne spada v ustavo.

Razen Nemčije in Pruske mi ni znano, da bi katera drugih civiliziranih držav imela odredbo, slično tej. Samo Nemčija ima kanceparagraf, ali se ta nahaja v kazenskem zakoniku in je prikrojen na tak način, da je njegov namen vsaj prikrit s figovim listom. Tu ni govora o strankarskih interesih in zakon vsaj na videz štiti državne in ne strankarskih interesov. Predložena odredba je povsem nerazborita, kajti nikjer ni definirano, kaj da je sploh strankarski interes.

Kanceparagraf naperjen proti katoliški cerkvi.

Odredba, ki jo predvideva člen 13., je na videz naperjena proti vsem veroizpovedanjem, ker obsega splošno prepoved. Če pa vzamemo v obzir povod in momente, vsled katerih je nastala, ako vzamemo v obzir njeno svrhu, potem je brez dvoma, da je ona naperjena samo proti katoliški cerkvi in proti katoliškim duhovnikom.

Gospodje! Nemčija je izdala slično odredbo, ali iz zgodovine vam mora biti znano, da ta odredba ne samo da ni imela uspeha, ampak je bil rezultat ravno nasproten. Katoliški element se je pozivil in danes mora vsaka vlada v Nemčiji računati s centrom. Tudi tukaj se ustvarja naredba, ki žali in izziiva na brutalen način velik del našega naroda. Iz zgodovine ste mogli spoznati, da ona ne privede k cilju, ki si ga vi želite. In ker ni imela uspeha, ga tudi ne bo imela.

Neki državnik je dejal, da se državne stranke ničesar ne nauče iz zgodovine in tako se tudi tukaj dogaja. Dolgo se je tukaj govorilo o strankah. Verska vprašanja pa igrajo pri njih veliko vlogo. So stranke, ki negirajo vsako versko prepričanje in ki hočejo iztrebiti vero in uničiti verske pravice. So dalje stranke, ki so napram veri indiferentne in vere niti ne napadajo, niti jo branijo.

Kanceparagraf nesmiseln in krivičen.

So pa končno stranke, kot je naša, ki stoji na krščanskem stališču, ker smo spoznali, da samo delo na temelju krščanskih načel lahko vzpostavi red, ki ga manjka povsod, v družini ter v socialnem in ekonomskem življenju. Kadar igra torej vera pri strankah tako veliko vlogo, kako je potem mogoče spravljati na dan odredbe, katerih cilj je, zabraniti velikemu delu naših državljanov, da delajo v prilog one stranke, ki stoji na krščanskem stališču in se dela samo za njo ta čudna izjema. Odlej ne bo smel duhovnik reči svojim vernikom: Varujte se brezbožnih ljudi, pazite, da ne odpadete od vere in zaupajte samo ljudem, ki verujejo v Boga in so vdani svoji veri itd. Ne vem, čemu da duhovnik ne bi smel svoje vernike učiti v smislu verskih nauk, da jim svetuje v njih dobro. Po členu 13. bi se vsak poduk od strani duhovnika lahko smatral za nekaj strankarskega. Ko bi na primer hodža (muslimanski svečenik) pridigoval, da morajo muslimani ostati zvesti svojim verskim načelom, da morajo spoštovati verske institucije in občeovati z ljudmi, ki so veri vdani, pa bodo nastopile proti njemu stranke s protiverskim programom in dejale, da je to agitacija v strankarske svrhe. Nastane torej kaos in zato pravim, da je ta naredba nespametna in da je nepravilna. Nemci so s kanceparagrafom ho-

telj pomagati sekto staro-katolikov. Okrog leta 1870. se je namreč po Nemčiji začel širiti tako imenovani starokatoliški pokret. In Bismarck je mislil, da bo ta pokret dobil razmaha in da bo popolnoma uničil katoliško vero in duhovništvo, če jim na ta način zabrani delovanje. To je bil namen tega paragrafa, ki ga — kakor sem že poudarjal — ni dosegel.

Kanceparagraf brezuspešen.

Kanceparagraf, ki ga pa je uvedla Prusija, je imel namen, uničiti narodno zavest Poljakov. Ko je pruska vlada spoznala, da poljski duhovniki tudi v cerkvi branijo svoj narod in da ga bodrijo, da vztraja v svoji narodni zavesti in da se ne da ponemčiti, se je njih delovanja zbala in ga hotela onemogočiti. Pruska vlada je nato uvedla ta kanceparagraf, ki pa ji ni mnogo pomagal, ker se je poljski narod, ki so ga vodili duhovniki, boril dalje za svojo narodnost proti Nemcem in se je obdržal. Tudi jaz sem proti izrabljanju cerkve v strankarske svrhe. Mogoče, da so se kdaj zgodile kake napake v tem oziru, ali radi tega ni treba to generalizirati in na ta način zadeti v bistvo celo religijo in predstavnik te vere. Ponavljam, da to ni niti razborito, niti pravično, niti državi koristno. Tukaj se je govorilo o nekih stvarih, pismih itd., kar se ne more kontrolirati, kolikor pa sem mogel spoznati, so to stvari, ki jih niti s to odredbo ne morete prepovedati. Kajti nemogoče je zabraniti škofu in duhovnikom, da ne bi učili ljudi in jim svetovali, da naj volijo samo one poslance, ki so dobri kristjani, ki so vdani veri in se drže njenih nauk. Katoliški duhovniki so podali dovolj dokazov o svoji ljubezni do domovine. Tega vi sedaj ne marate priznati. Tudi Francija ni hotela tega priznati, dokler ni prišla vojna. No dal Bog, da pride v enak položaj naša država, a vi bi se potem lahko prepričali, da je katoliško duhovništvo steber vse naše države in se bo vlada prej ali slej morala nanj opirati. Katoliško duhovništvo je dokazalo, da želi samo dobro državi, da živo čela za narodov blagor; katoliško duhovništvo je dokazalo, da dela na prosvetnem polju, da ima mnogo socialnega razumevanja in da se ta element ne sme postaviti izven za-

kona, kakor hočete vi. Kaj ni dovolj, da je katoliški duhovnik odgovoren pred zakonom kot vsak drug državljani, da mora dati odgovor svojim predstojnikom, da je tudi drugače izpostavljen preganjanju upravnih oblasti? Čemu treba njegov položaj poslabšati še s to izjemno odredbo? Mislim, da one stranke, ki se mislijo na ta način okoristiti, prav malo cenijo svoje ideje in načela. Upam, da ne bo sprejet ta člen, ker se naša država na ta način pred celim svetom diskreditira in bi to postalo naš parlament v prav slabo luč. Posebno vi Srbijanci bi morali biti v tem pravičnejši. Ta odstavek o kanceparagrafu se ne nahaja v vladnem ustavnem predlogu in je bil vstavljen pozneje. Ta odstavek je plod naših preprirov in strankarskih strasti; je plod strastnega strankarstva. Upam, da ne boste dopustili, da se vaše ime stavlja v vrsto z Nemci in Prusi, ki so edini na svetu izdali take odredbe.

Nejasno besedilo.

Dovolite mi, gospodje, da prosim za neko pojasnilo. V četrtem stavku tega člena stoji: »Nihče ni dolžan, da svoje versko prepričanje javno izpoveduje. Nihče ni dolžan, da sodeluje pri versko-zakonitih aktih, obredih in vajah, razen ob državnih praznikih in svečanostih, v kolikor to odredi zakon za osebe, ki so podložne občinski, skrbstveni in vojaški oblasti.«

Kaj pomeni: vojaški oblasti? Mi smo za to, da ostane, kar se tiče občinske in skrbstvene oblasti, ali kar se tiče vojaške oblasti, se bojimo, da bodo ljudje primorani sodelovati pri obredih drugih veroizpovedanj. Tukaj vsaj ni nobene odredbe, po kateri nihče ni primoran, da izvršuje kak akt katere druge vere, zato se ta naredba lahko drugače tolmači. Iz teh razlogov bi želel, da se to pojasni vsaj z izjavo od strani vlade.

V formalnem pogledu bi prosil gosp. predsednika, da postopa pri glasovanju po poslovniku, kot je to delal v sličnih slučajih. To je, da da na glasovanje odstavke od prvega do zadnjega, a zadnjega, ki se tiče kanceparagrafa, da da na glasovanje posebej, da bi volja tega odbora prišla bolj do izraza.

Velikanski požar v Soteski pri Boh. Bell.

Večmilijunska škoda.

V ponedeljek popoldne je v Soteski pri Boh. Belli do tal pogorela moderna erarična žaga z velikimi skladišči raznega lesa, rezanega in hlovov, vse, kar je bilo v bližini žage. Ogenj je nastal v ponedeljek ob pol 2. popoldne, ko je bila žaga v polnem obratu. Delavci in žagarji so ogenj takoj opazili in z nadčloveškimi žrtvami in trudom vse storili, da ogenj uduše. Pa silen plamen je s tako hitrostjo in silo objel celo žago, da so si delavci komaj rešili življenje. V eni uri je vsa žaga do tal pogorela. Poleg žage so se vžgala velika skladišča lesa in pa za žago se dvigajoč gozd pod Babjim zobom. Gorelo je celo popoldne in celo noč do torka zjutraj. Gozd nad žago še dalje gori. Na lice nesreče je prihitela urno domača požarna bramba iz Boh. Bele, pozneje so prišle gasiti vse požarne brambe iz okolice. Vseh je bilo 5. Užigal je se že leseni most čez Savo. Tega so rešili in skladišča lesa, ki so bila bolj oddaljena. Velike debele hlode, ki so se užigali, so metali v Savo in so goreči plavali po vodi.

Pogorela je tudi velika delavska lesena baraka in delavcem je zgorelo vse, kar so imeli notri spravljenega, obleka, živež, orodje itd.

K sreči človeških žrtev ni.

Žaga sama je last erarja, moderna, imela je dvojni gater in dvojni cirkular.

Dnevno se je sežagalo lesa do 50 ali celo več kubičnih metrov. Gater je bil pred letom novo postavljen in je sam vreden več kakor 1 milijon. Žaga je imela dinamno stroj za električno razsvetljavo. Vse je uničeno. Žago ima v najemu lesna delniška družba »Sava«. — Delavcev in žagarjev je bilo zaposlenih do 50. Lesa je pogorelo 3 do 4 tisoč kub. metrov, med tem več razžaganih desk do 1000 m². Vrednost zgorelega lesa se ceni na več milijonov. Skupna škoda bo znašala gotovo do 10 milijonov ali celo več. Družba »Sava« je imela svoj les zavarovan za visoko vsoto. Ubogi delavci, če bodo ostali brez dela in zaslužka. Velika sreča je bila, da je veter pihal proti Bohinju, ob južnem vetru bi bila v veliki nevarnosti cela Boh. Bela in vas Kupljenik.

Dobro uro pred tem požarom pa je iskra iz lokomotive mimo vozečega vlaka ravno na drugi strani pogorele žage in v Zaki med Belo in Bledom tudi zanetila ogenj. Prvega so pogasili delavci zgorele žage, drugega ljudje iz Mlinega in gasilno društvo; preprečili so se s tem veliki gozdni požari. Radi tega požarov v enem popoldnevu so ljudje zelo prestrašeni. Gozd nad žago, ki je po največ last erarja in nekaterih zasebnikov, še vedno gori (13. t. m. zjutraj). Delavci so začeli s prekopavanjem, da ogenj omeje.

sko revolucijo, vendar za stvari, ki jih ni storil, ne more biti odgovoren.

LDU Budimpešta, 13. aprila. (MKU) V nadaljnjem poteku zaslišanja je obtoženi Friedrich energično tajil, da bi bil iz svoje tvornice odpustil komunistične delavce, ki so v predpreiskavi zatrjevali, da se je on udeležil posvetovanja, kako umoriti grofa Tiszo. Izjavil je, da ni okrvavel svojih rok s Tiszovo krvjo. Če bi bil ravno krivičen, bi bil po razpadu proletrske diktature v prvi noči puča lahko dal pometati v Donavo do 200 Ljeningovih pajdašev. V vojnem ministrstvu se je že neseča novembra govorilo o tem, da se morilec Tisze nahaja v okolici Boganesa. Ta pa je imel kot vladni komisar toliko vojaštva na razpolago, da mu ni bilo lahko priti do živega. S tem je bilo zaslišanje Friedricha končano.

MAŽARSKA VLADNA KRIZA KONČANA.

LDU Budimpešta, 12. aprila. (DunkU) Kakor poročajo večerni listi, se more vladna kriza smatrati za končano. Kabinet se ne bo rekonstruiral; ministrski predsednik Teleki prevzame namesto odstopivšega dr. Gracza portfelj ministrstva za zunanje posle. Ministrom za notranje posle bo baje imenovan poslanec Štefan Kesse. Narodna skupščina se sestane prejkone že v petek ali soboto.

Politične novice.

— V senci bajonetov. Preteklo nedeljo so se vršili v senci bajonetov občni zbori nekaterih podružnic kmetijske družbe, ki so jih lansko leto samostojneži z nasiljem preprečevali. Dosedaj imamo poročila iz Boh. Bistrice, Sore, Vel. Lašč in Šmarjete. Samostojneži so se povsod bajonetov ustrašili in so pri vseh teh podružnicah sijajno pogoreli. Javno je, da so tudi v Šmarjeti prodrli dejansko kandidatje Kmetijske zveze. Samostojneži so sicer dobili 138 glasov, med njimi je pa konstatiranih 15 neveljavnih glasov, ki jih je okrajni glavar Svetec v svoji neizrekljivi »postavnosti« in »tenkovestnosti« podaril samostojnežem. Med letom je vlada, oziroma okrajna glavarstva, mirno gledala, ko so samostojneži po raznih občnih zbora uganjali svoja nasilstva. V tuhinjski podružnici n. pr. so pri prvem občnem zboru pristaši KZ dobili sijajno večino. Ko je pa glavni odbor izvolitev delegatov radi formalne napake razveljavil in ukazal nov občni zbor, so začeli samostojneži z največjim nasiljem. Ko bi spustil afriške črne na občni zbor, bi bili v surovosti tem samostojnim bratcem komaj kos. Ni čudno, če je načelnik odložil predsedniško mesto in se naši pristaši niso hoteli več izpostavljati izbruham samostojne olike. Kjerkoli so dosegli samostojneži pri podružnicah večino, so jo dosegli le s terorjem in sirovostjo. Takrat pa nismo videli nikjer bajonetov, dasi smo parkrat prosili zanje. Sirovost se sama sebe ujé. Ni čudno, če se vsi trezni elementi že sedaj obračajo od te prodane stranke.

+ Goljujive priprave za občni zbor Kmetijske družbe. Prišli smo že, da je »nepriistranski« vladni komisar dr. Spiller samovoljno razširil okoliš kmetijske podružnice v Šmarjeti. Priklopil ji je kratkoma vasi, ki spadajo v okoliš drugih podružnic. Priskočil je s tem na pomoč samostojnežem, ki bi sicer ne imeli nobenega upa na zmago. Na dveh ali treh občnih zbora šmarjetske podružnice so hoteli nekateri nasilneži iz okoliša drugih podružnic izsiliti to izpovedanje. Ker se predsednik tej zahtevi ni mogel in ni hotel vdati, so preprečili občni zbor. Orožniki iz škocijane so dobili od poverjenosti za notranje zadeve nalog, da poskrbe za mirni potek občnega zbora. Na občni zbor bi smeli pustiti le člane iz okoliša podružnice Šmarjete. Orožniki se seveda za to niso brigali. Okrajni glavar Svetec je odločil na svojo pest, kakor je tudi kasneje na vlado poročal, da imajo tudi nečlani šmarjetske podružnice, torej oni, ki so izven poštnega okoliša šmarjetskega, volilno pravico. Če se je okrajni glavar postavil nad glavni odbor Kmetijske družbe, ne moremo zameriti, če so bili orožniki istega mnenja. Na občni zbor šmarjetske podružnice preteklo nedeljo, prišel okrajni glavar Svetec sam z oroženo silo. Komisar dr. Spiller je določil, seveda svojevoljno in z namenom, da pomaga samostojnežem, da naj volijo vsi znani razgrajati iz prejšnjih občnih zbora. Brez dvoma ga bodo samostojneži izvolili v kratkem za častnega člana svoje stranke. Kajti interesi te stranke so tudi, kakor dejstva dokazujejo, njegovi interesi. Toliko pravnega čuta je pa g. dr. Spiller le imel, da ni mogel iti kar naravnost preko natančno izraženih pravil Kmetijske družbe. Načelnost šmarjetske podružnice je večkrat že opozorilo tajništvo Kmetijske družbe, da je med onimi, ki silijo protipostavno k šmarjetski podružnici, cela vrsta takih, ki sploh ne morejo biti pravi člani. § 4. družbenih pravil natančno določa, kdo more postati pravi ud. V eni družini more biti redoma pravi ud le eden, drugi so le podporni udje in nimajo volilne pravice. Dr. Spiller je odločil, naj okrajni glavar na licu mesta določi, kdo je pravi ud, kdo pa le podporni ud. »Nepriistranski« okrajni glavar Svetec, — tudi eden, ki dela izpit za častnega člana samostojnežev, — se za pravila Kmetijske družbe in za direktivo vladnega komisarja dr. Spillerja ni brigal in dal vsem brez razlike volilno pravico. In vendar bi se na licu mesta brez težave doglano, da cela vrsta ljudi ni imela volilne pravice. Saj so bili vpisani od nekaterih družin vsi in so vsi volili. Konstatiralo se je najmanj za 15 ljudi, da so proti pravilom Kmetijske družbe glasovali na podružničnem občnem zboru. In sedaj pogledimo rezultat glasovanja. Kandidati Kmetijske Zveze, — vsi iz pravega okoliša podružnice, — so dobili 129 glasov, kandidati samostojnežev — po večini iz nepravega okoliša podružnice — so dobili 138 glasov. Med temi je vseh najmanj 15 glasov, ki jih pravila Kmetijske družbe nad vsak dvom lasno izključujejo od volilne pravice. Kljub svojevoljnemu in nepostavnemu absolutizmu dr. Spillerjevega nad šmarjetsko podružnico bi bila dobila lista K. Z. absolutno večino, če bi se okrajni glavar Svetec — varih in čuvaj reda in postave — držal navodil, izdanih po vladnem komisariju dr. Spillerju. Okrajni glavar Svetec je pri prejšnjih občnih zbora podpiral škocijanske razgrajate s pasivno resistenco, sedaj jih je pa še aktivno podpiral, da je on — delegirani tolmač in varih družbenih pravil — kratkoma pogazil družbina pravila. Kako bi mogel tudi drugače ravnati? »Državotvorna« stranka liberalnih samostojnežev bi bila ja sicer kljub vsej podpori temeljito poražena. Tako se pripravila občni zbor Kmetijske družbe! Prepričani smo, da bo dr. Spiller tem revejlavno izvoljenim delegatom brez pomisleka izpostavil poverilnice. Konstatirali smo že, da so ti razgrajati, če ne vsi, pa mnogi tudi člani škocijanske podružnice. Ker so pri dveh podružnicah vpisani, so seveda tudi škocijanski delegati neveljavno izvoljeni. Pa g. dr. Spiller je brez dvoma izdal poverilnice tudi škocijanskim delegatom. Vse to se vrši pod vladnim komisarijem dr. Spillerjem, ki zatrjuje, da ima edini nalog, da postavno izpelje občni zbor Kmetijske družbe. Mi vemo pa eno: Za vsakim nasiljem in za vsako nepostavnostjo pride matematično sigurno maščevanje.

— Neizogibni profesor. Pomlad je tu in oglasil se je prvi škranček: g. dr. Ilešić. On bere levite gg. Albinu Prepeluhu in dr. Lončarju, sploh 45 slovenskim kulturnim delavcem. — Prepeluh in Lončar sta šla in

sta ubila v sebi socializem. Ta neizrekljivi zločin sta namreč storila zato, ker sta se izrekla za avtonomijo. Dr. Ilesić jima predložuje sovjetsko Rusijo, češ tam snujejo državo na majhne krajevne sovjetke, kakor nameravajo to demokrati v Jugoslaviji, ne pa na principu velikih pokrajin, kakor to hočejo slovenski avtonomisti. Veliki Slovan dr. Ilesić ne pozna sedanje uredbe velike Rusije; on niti ne ve, da se imenuje federativna sovjetska republika. Imamo velikorusko sovjetsko republiko, ukrajinsko, celo vrsto kavkaških, baškirsko, kirgizsko, burjatsko, daljno vzhodno itd., od katerih je vsaka najmanj dvakrat večja nego je cela Jugoslavija, nekatere pa desetkrat. Sovjetska vlada je že takoj izpočetka zavrgla centralizem in proglasila federacijo na podlagi velikih jezikovnih in historičnih ter gospodarskih skupin. To vedo vsi, seveda ne naš jugoslovanski škripanček gosp. prof. Ilesić.

+ Dobrote demokratskega režima. Demokrasko-radikalna vlada nas je osrečila z novico, da se zopet znatno povišajo davki. Za korupcijske milijarde vsote, za katere so demokrati in samostojni kupili bosanske veleposesnike, je seveda treba pokritja, ki naj ga plača jugoslovansko ljudstvo. Zdaj pa »Jutro« z veliko glorio nanašnja, da se snuje francosko-jugoslovanska vojaška zveza, slična oni, ki obstoja med Francijo in Poljsko. Torej bo le res, da misli francoska vlada z našimi divizijami eksperimentirati v Rusiji. Demokrasko-radikalna vlada je za to navdušena; drugo vprašanje pa je, kako daleč se vjema s tem jugoslovansko ljudstvo. Jutri nam morebiti sporočijo še o kaki drugi dobroti Pašičevega režima.

+ Pribeževanje dekret o obvezni uvedbi sokolskega vzgojnega sistema v ljudskih šolah je, kakor izvem iz zanesljivega vira, prosvetno ministrstvo ukinilo, in je šefu hrvatske vlade, banu dr. Tomljenoviću poslalo obvestilo, da se na ljudskih šolah glede na vzgojno smer nič ne izpremeni, to je, da ima do nadaljnjega ostati pri verskonravstveni vzgoji. Ban dr. Tomljenović pa je ta odlok zaprl v svojo miznico in je objavil Pribeževanje prvotni odlok, ki dozda na Hrvatskem še ni bil razglašen! Tako pri nas demokraski oblastniki brijejo norca celo iz vladnih odločb. Treba bo, da se naši poslanci za to zadevo zanimajo, ker ni izključeno, da tudi naša deželna vlada skriva, kar se ji naroka iz Belgrada.

+ Propadla nagrada. Jugoslovanski Sokolski Savez je trdil, da so podatki, ki so jih jugoslovanski škofje v svoji spomenici na regenta in na vlado glede na protikatoliško smer sokolskega vzgojnega programa navedli, ali neresnični ali izkrivljeni. Savez hrvatskih katoliških prosvetnih društev je razpisal nagrado 10.000 K za vsakega, ki bi dokazal, da trditve jugoslovanskih škofov ne odgovarjajo resnici, oziroma, da so citati, ki jih v svoji spomenici na podlagi oficijelnih izjav sokolstva navajajo, nepravilni. Rok za nagrado je potekel, ne da bi kdo doprinesel dokaz, da bi bili škofje v svoji spomenici navedli neistinite dokaze.

Dnevne novice.

— V spomin 13. aprila 1918. Generalni konzul Češkoslovaške republike v Ljubljani, g. dr. Otokar Beneš, je priredil sinoči v veliki dvorani hotela »Union« čajni večer v spomin 13. aprila 1918, ko so si Jugoslavi in Čehoslovaki v Pragi prisegli zvestobo. Povabljeni so bili zastopniki civilnih in vojaških oblasti, zastopniki različnih društev in korporacij ter več uglednih zasebnikov. Dvorana je bila izredno okusno okrašena. Nad odrom se je blestel obelisk z napisom »Vernost za vernost. G. generalni konzul je pozdravil goste, poudarjajoč zgodovinski dan v vzajemne zvestobe, ki ga češki narod ni in ne bo nikdar pozabil. Čehi, je dejal, se dobro zavedamo, da nimamo širom sveta boljših prijateljev kakor Jugoslavi in Jugoslavi se zavedajo, da jim bomo Čehi zvesti bratje. Posebej se je zahvalil damam, ki so prišle na prireditev v narodnih nošah. G. dr. Ivan Lah je v svojem govoru zbudil prelepe spomine na 13. april 1918. leta, ki so vsled burnih političnih dogodkov že skoro zatemneli, dasi so pretekla komaj tri leta od tega. G. Zvonimir Rogoz, član narodnega gledališča je vzneseno recitiral pesem Jana Nerude »Naprej« in Gregorčičevo »Bratom Čehom«. Jugoslovanski godalni kvartet je igral štiri Smetanove in Dvořakove skladbe s finim občutkom. Gdč. Zdenka Zlikova je pela arijo iz opere »Libuša« in dve V. Novákové pesmi. V znak priznanja ji je bilo poklonjenih več šopkov. G. Sindler, član opere narodnega gledališča je za svoje petje žele obilo aplavza. Krasno je pel zlasti arijo iz Smetanove opere »Poljub« in Lajovčev »Mesec« v izbič. Čajni večer je bil prav animiran. Kljub oficijelnemu značaju je bil izredno priscrčen, naravnost domač, pravi simbol iskrenega čestitkega in jugoslovanskega bratstva ter je nudil mnogo umetniškega užitka.

— Naslovni škof Palunko umrl. V Splitu je umrl generalni vikar in prošt splitskega katedralnega kapitlja, naslovni škof Rodopolitanski, msgr. Vincencij Palunko.

Podlegel je pljučnici. Pokojni škof je bil rojen 1842 in je služil kot župnik v Hercegovini še pred avstrijsko okupacijo. Pozneje je bil ravnatelj semenišča v Dubrovniku, dokler ni bil imenovan za kanonika vrhboskega kapitlja. Leta 1904. je prišel v Split kot pomožni škof. Pokojni škof je bil zelo pobožen in strogo naroden.

— Umrl je v Ljubljani v hiralnici sv. Jožefa g. Alojzij Mahnič, brat rajnega krškega vladike dr. Antona Mahniča. Pokopali ga bodo v petek dne 15. t. m. ob 16. uri. Poživaj v miru!

— Novo mesto. Sestanek političnega odbora SLS za novomeško okolico se vrši v torek, dne 19. aprila ob 10. uri dopoldne v Rokodelskem domu. — Z ozirom na veljavnost predstojščih obč. volitev naj pridejo prav zanesljivo vsi zaupniki. — Tajništvo SLS v Novem mestu.

— Tožba dr. Brejca proti »Jutru«. Bivši dež. predsednik g. dr. Brejc je vložil dne 19. februarja t. l. tožbo na deželno sodišče v Ljubljani proti odgovornemu uredniku »Jutra«, g. Vitomiru Jelencu, radi »Jutrove« notice z dne 18. februarja t. l. z nadpisom »Infamni napad«, v kateri je »Jutro« žalilo g. dr. Brejca s podtikanjem, da je g. dr. Brejc spisal v »Slovenec« infamen članek na novega deželnega predsednika. Ne samo, da »Slovenec« ni objavil nobenega infamnega članka, ampak tudi članka, ki mu ga je podtaknilo »Jutro«, ni spisal g. dr. Brejc. V preiskavi je izjavil odgovorni urednik »Jutra«, da je inkriminirani članek prišel v »Jutro« brez njegove vednosti. Dne 16. marca t. l. je preiskovalni sodnik zaslišal kot prič proti neznanemu piscu »Jutrove« notice gg. urednike Vit. Jelenc, dr. Vladimira Knafliča in dr. Alberta Kramerja. Vsi trije so izjavili, da radi uredniške molčečnosti ne morejo izpovedati, kdo je pisec inkriminirane notice. Dne 13. t. m. se je v tej zadevi zagovarjal pri okr. sodišču v Ljubljani zaradi zanemarjanja uredniške dolžnosti odgovorni urednik »Jutra«, g. dr. Brejc je zastopal g. dr. Stanovnik, osebnonavzočega odgovornega urednika »Jutra« je zagovarjal g. dr. Klepec. G. višji sod. svetnik Potrto je prebral inkriminirano notico. Zagovornik dr. Klepec je dejal, da omenjena notica ni vsebovala nobene žalitve. G. dr. Stanovnik je pa odgovarjal, da je »Jutro« žalilo g. dr. Brejca s trditvijo, da je on spisal »infamen članek«. G. viš. sod. svetnik Potrto je nato razglasil sodbo, da je g. Vitomir Jelenc kriv po čl. 3 tisk. zak. zanemarjanja uredniške dolžnosti in ga je po § 39 tisk. zak. obsodil na 60 K ali, oziroma v slučaju neizterljivosti na 6 dni zapor, na povračilo sodnih stroškov in da mora razsodbo objaviti v »Jutru« na svoje stroške.

— Olševček. V nedeljo 17. t. m. bo o jutranji maši protestni shod v društvenem domu proti kulturnoboječnim odredbam naših nasprotnikov. Priredi ga Kmečka zveza. Vstop dovoljen proti vabilu.

— Šenčur. Kmečka zveza sklicuje za nedeljo popoldne po litanih protestni shod proti kulturnoboječnim naredbam naših nasprotnikov. Zaupniki, ki dobite vabila, udeležite se ga polnoštevilno.

— Belgrajska sekcija Novinarskega združenja je vzela na znanje poročilo o sarajevskem kongresu in izvolila sekcijski odbor, ki se je konstituiral sledeče: Predsednik: Pera Tanetov, podpredsednik: Šijački in Nikolić, tajnik: Ristović, blagajnik: Radoslav Vesnić.

— »Riječki Glasnik« se imenuje tedensko glasilo reške jugoslovanske stranke in izhaja na Reki. Uprava je v Zagrebu, Wilsonov trg 3. List stane 100 kron za celo leto.

— Več davčnih uradnikov IX. in VIII. čin. razreda išče, vsled posebno v davčni službi nevdzdržnih razmer, primerne službe, katera bi jim omogočila takojšnji in brezpogojni izstop iz drž. finančne službe. Ponudbe sprejme iz prijaznosti uredništvo »Slovenca«.

— Zamena starih bankovcev. Po informacijah finančne delegacije v Ljubljani je zamenjo bankovcev avstro-ogrsk. banke pričakovati v kratkem roku. Zamenjo, za katero so vse predpripave končane, bodo vršili davčni uradi, čim odredi generalni inspektorat rok, v katerem naj se zamena izvrši.

— Nove pošne pristojbine. Po podatkih, zbranih v finančnem ministrstvu, znašajo vsi dohodki pošt v kraljevini komaj 40 milijonov dinarjev, dočim so izdatki, v katerih pa niso vračunane draginjske doklade za poštne osobe, dvakrat večji. Ker se je tudi material v tem letu podražil, bi se v tem letu pokazal še mnogo večji deficit. Zato je poštno ministrstvo sklenilo, da od 1. maja t. l. zviša pristojbine na vse vrste pošne službe za notranji promet, kakor sledi:

Za pisma v lokalnem in daljnem prometu se plača do 20 g 50 par, za vsakih nadaljnjih 20 g ali del istih še 25 par. Za odprte dopisnice 25 par, za dopisnice z plačanim odgovorom 50 par. Za tiskovine do 50 g 10 par, za v zorce blaga do 50 g 10 par, najmanj pa 20 par. Največja teža sme biti 500 g. Za poslovne papirje se plača za 50 g 10 par, najmanj pa 50 par. Tiskovine, vzorci blaga in poslovni papirji se smejo združiti v eno pošiljatev. V tem primeru znaša pristojbina za 50 g 10 par, najmanj pa 20 par. Neplačane in ne zadosti plačane pismene pošiljatev ostanje neizpremenjene, t. j. zanje se plača dvojna pristojbina. Vse dosedaj navedene pošiljatev morejo biti tudi priporočene. Za priporočene se plača en dinar. Ta taksa se mora plačati pri oddaji pošiljatev. Pristojbina za pisma z označeno vrednostjo se lahko plača ali kakor pristojbina za priporočena pisma po teži, ali pa po vrednosti. V drugem primeru se plača za vrednost do 100 dinarjev 50 par,

od 101 do 500 dinarjev 1 dinar, od 500 do 1000 dinarjev 2 dinarja, dalje pa za vsak del te vrednosti še 1 dinar. Za avizo se plača 20 par. Ako se pošiljatev glasi za kraj, v katerem se pošiljatev dostavlja na dom, se plača za dostavitev na dom 1 dinar. Za pakete se plača pristojbina po teži in po vrednosti. Po teži se plača za paket do 5 kg 5 dinarjev, od 5 do 10 kg 10 dinarjev, od 10 do 15 kg 15 dinarjev, od 15 do 20 kg 20 dinarjev. Po vrednosti se plača do 100 dinarjev 50 par, od 100 do 500 dinarjev 1 dinar, od 500 do 1000 dinarjev 2 dinarja. Največja teža sme biti 20 kg, največja vrednost 1000 dinarjev. Za denarne pošiljatev (denar in vrednostne papirje), ako so zaviti v paket, se plača pristojbina po teži in vrednosti. Ako vrednost ne presega 1000 dinarjev, je pristojbina enaka pristojbini navadnih paketov. Ako pa prekorači 1000 dinarjev, se plača za vsakih 1000 dinarjev še 1 dinar. Za velike pakete se plača dvojna pristojbina po teži. V krajih, kjer se pošiljatev dostavlja na dom, se plača za dostavitev 2 dinarja, tam pa, kjer prebivalstvo hodi samo na pošto po pošiljatev, se plača 20 par za avizo. Vse te pristojbine se morajo plačati pri oddaji paketa. Z eno poštno nakaznico se sme poslati največ 1000 dinarjev ter se plača do 25 dinarjev 50 par, od 25 do 50 dinarjev 80 par, od 50 do 100 dinarjev 1 dinar, od 100 do 300 dinarjev 1½ dinarja, od 300 do 500 dinarjev 2 dinarja, od 600 do 1000 dinarjev 3 dinarje. Za dostavitev na dom se plača za vsakih 50 dinarjev 20 par. Za povratni receptis se plača pristojbina 1 dinar.

Ljubljanske novice.

Ij Političen odbor SLS za št. Peter in Vodmat ima danes zvečer ob pol 8. uri važno sejo v dvorani Šentpeterske prosvete.

Ij Pevsko društvo »Ljubljana«. Danes zvečer ob 8. uri pevska vaja mešanega zbor. — Pridite točno in zanesljivo!

Ij Ruski umetniški koncert, ki se vrši 15. t. m. v opernem gledališču, bo po izbranih in obširnem programu sodeč, res nekaj prvovrstnega. Večina programnih točk se dosedaj še ni izvajala v Ljubljani. Izmed teh omenjamo recitacijo Borisa Putjata: »More Ivana Fedoroviča« iz Bratov Karamazov v prevodu Otona Župančiča.

Ij Nezaslišan škandal pred dramskim gledališčem. Včeraj popoldne so stali pred dramskim gledališčem nekoliko ob četrta na 3. ul. v živahnem pomenku komponist M. Kogoj, gledališki igralec S. Škerl, pisatelj Čebokli in pesnika A. Podbevšek in M. Jarc. Tedaj se je nenadoma pojavil za hrbtom M. Kogoj oporni pevec L. Kovač, pristopil h Kogoji in ga mirno vprašal: »G. Kogoj, prosim za besedo«. Komponist je odgovoril brezbrizno, da nima z njim prav ničesar govoriti, nakar ga je Kovač premišljeno pričel obdelovati z nogami, potem pa s pestjo po glavi. Presenečeni Kogoj je mirno prenesel par udarcev po glavi, ko ga je pa zbesneli pevec pričel biti še z dežnikom, se je pričel braniti. Prisotna družba je vsa iznenadena prisostvovala nenavadnemu dogodku, ko je pa pričel razjarjeni pevec grabiti Kogoj za grlo in sta oba telebnila v žično ograjo in se v prihodnjem trenutku že zopet valjala po tleh, je skočil Podbevšek h Kovaču, pa ga prijel za roko. V tem trenutku se je pojavil na bojišču operni pevec Terbuhovič, ki je Podbevška nazaj potegnil, pa kričal: »Naj ga le namlati tega Kogoj, škandal vendar, da bi ga on brez plačila blatil po česopisih.« Temu kulturnemu dogodku so prisostvovali mnogobrojni obrazi, kukajoči iz vseh bližnjih oken, nabralo pa se je na licu mesta tudi precej ljudi, ki osupli niso hoteli verjeti svojim očem. Pretepu je napravil konec šele neki mlad stražnik, ki se je na ravno vedel pomagati. »Jaz sem Kovač, operni pevec, kar zapišite me!« je kričal gospod tenorist, nakar jo je zmagoslavno odkuril v dramsko gledališče. Stražnik in komponist Kogoj sta pa odšla proti policijskemu ravnateljstvu, kjer se je napravil protokol in so osnažili napadenega cestnega prahu. Toda s tem pričujoči kulturni boj še ni pri koncu, o njem bo spregovorilo še tudi sodišče, ki bo nedvomno naučilo g. opernega pevca boljših manir z zaporom in ričetom, zlasti pa še, če se pomisli, da je napadel g. Kovač imenovanega kritika že drugič. Mi še pristavljamo, da so g. gledališki igralci lahko strašno ponosni nad tako finim tovarišem, čestitamo pa tudi na tako izbornu dresirani pevski moči preslavnemu opernemu ravnateljstvu. O le naprej, dokler je še vetra kej...

Ij Italijanski zabavljak. Dne 9. t. m. je Anton Deghenghi pred Figovcem grozno zabavljaj čez Jugoslavijo in trdil, da je treba vse slovanske vasi v Istri požgati in da bodo fašisti že napravili red ter podavili Slovence v zasledenem ozemlju. Nadaljeval je: »Narodni dom v Trstu so fanatični Slovenci sami zažgali, da bi s tem očrtali Italijane. Tudi jaz sem fašist in bom pomagal sedaj, ko grem v Pulj.« Ali je mogoče, da se tak človek še svobodno giblje po Ljubljani. Za opisano dejstvo imamo zanesljive priče.

Ij Na stavbišču Zadrudne gospodarske banke so izkopali včeraj zopet dva cela kostenjaka.

Ij Umrl so v Ljubljani: Ivana Janežič, gostja, 75 let. — Amalija Gorenjc, čevljarjeva vdova, 61 let. — Marija Pustovrh, gostja, 55 let. — Katarina Zupančič, delavka, 32 let. — Jera Oblak, žena bančnega sluga, 56 let. — Rozalija Rus, dnarica, 16 let. — Fran Golob, vojni invalid, 42 let. — Martin Turšič, zasebnik, 78 let.

Cerkveni vestnik.

e Govor za gospode in moške bo v nedeljo 14. aprila ob 8 uri zvečer v stolnici. Vstop dovoljen izključno samo moškimi!

Najnovejša poročila.

NOV OPOZICIJSKI BLOK.

LDU Belgrad, 13. aprila. (ZNU) »Riječ« poroča, da se govori v parlamentarnih krogih, da bo prišel Stjepan Radić v Belgrad in se udeležil debate o ustavi. Radićev, Protićev, Narodni in Jugoslovanski klub bi tvorili opozicijski blok.

SEJA NAČELNIKOV KLUBOV.

LDU Belgrad, 13. aprila. (ZNU) Dava je bila v predsedništvu konstituantne seja načelnikov klubov, na kateri ni bil samo Narodni klub zastopan. Razpravljalo se je o generalni debati glede ustavnega načrta. Po govori oficijelnih govornikov se bodo sestali načelniki klubov ponovno, da se pogovore glede nadaljnjih govornikov. Opozicija je zahtevala na konferenci mesto trefjega podpredsednika. Dogovorjeno je, da se bo ta zadeva razpravljala v vseh klubih.

NESKLEPČNA SEJA.

LDU Belgrad, 13. aprila. (ZNU) Na današnji seji verifikacijskega odseka bi se imelo razpravljati o mandatu Stojana Protića, ker pa ni došlo zadostno število članov, se je seja odgodila. Člani opozicije niso hoteli priti k seji, da bi ostal Stojan Protić še nadalje poslanec.

MUSLIMANI VZTRAJAJO.

LDU Belgrad, 13. aprila. (ZNU) Muslimani iz južne Srbije so sklenili, da vztrajajo pri svojem memorandumu, v katerem zahtevajo izplačilo haka.

OBSOJENI KOMUNISTI.

Praga, 13. aprila. (Izv.) Danes je bila razglašena sodba v procesu proti komunistom. Osem komunistov je obsojenih na ječo 6 do 18 mesecev. V severozapadni Češki so razpuščene vse mladinske komunistične organizacije.

RED SREBRNEGA LEVA.

Praga, 13. aprila. (Izv.) Vlada je sklenila ustanoviti red srebrnega leva. Red bo imel 5 razredov in bo ločen za vojaška in civilna odlikovanja.

STOMILIJONSKO POSOJILLO DUNAJU.

Dunaj, 13. aprila. (Izv.) Dunajska občinska uprava je sklenila najeti 175 milijonov kron posojila. Kakor znamo, je dunajska občina že lansko jesen najela 350 milijonov kron posojila.

ALKOHOLNA PREPOVED V AMERIKI.

POOSTRENA.

Washington, 13. aprila. (Izv.) Newyorška policija je s posebnim zakonom pooblaščen, da z večjo strogostjo izvaja protialkoholni zakon.

VOJNA MED GRKI IN TURKI.

LDU Atene, 12. aprila. (Havas.) Uradno poročajo: Grške čete so osvojile ozemlje vzhodno in severno od črte Afian-Karahissar. Ustavile so turški pohod severno od kraja Saliken. Na severni fronti je mir.

STAVKA V ŠTAJERSKIH JEKLARNAH.

LDU Gradec, 13. aprila. (DunkU) Včeraj so začeli stavkati nameščenci v delavnicah gornještajerske zveze jeklarn, ker pogajanja, ki so se vodila s podjetniki že več tednov, niso imela nobenega uspeha. »Arbeiterwille« izraža bojazen, da bo stavka trajala dalje časa in da bo medni boj ljut.

FINANČNA POMOČ RUSIJI.

LDU Berlin, 13. aprila. (DunkU) »Dena« javlja, da se nemški in angleški finančni krogi pečajo z načrtom, kako bi se vzpostavila Rusija. Nemci bi dali na razpolago delovne moči, Angleži pa bi finansirali ta načrt.

KMETSKI UPORI NA RUSKEM.

LDU Kodanj, 12. aprila. (DunkU) »Berlingske Tidende« javlja iz Helsingfors: Kakor se doznavja iz semkaj dospelih boljševiških listov, se kmetski upori proti boljševiški oblasti hitro razširjajo. Gubernije Tambov, Voronež, Kursk in Samara se že nahajajo v oblasti upornih kmetov. V guberniji Harkovu so kmetje napadli glavno mesto. Boljševiška vlada je odposlala 8. in 9. divizijo, da prineseta mestu pomoči. Donski kozaki so se upornim kmetom pridružili. Listi priznavajo, da je gibanje resno.

KRALJEVO VPRAŠANJE NA MAŽARSKEM.

LDU Dunaj, 13. aprila. (DunkU) Kakor javlja Korrespondenz Herzog, poroča na Dunaju izhajajoči mažarski dnevnik »Joevoe« iz Budimpešte, da so prošli četrtek prišli k državnemu upravniku Horthyju takimenoimenanim brahialnim formacijam pripadajoči častniki Pronay, Ostenburg in Hejas in so mu sporočili, da imajo za seboj večino vojaštva ter da imajo namen proglasiti Horthyja za narodnega kralja. Horthy se je izrekel zoper ta načrt, pri čemer je poudarjal, da je samo namestnik zakonitega kralja. Častniki so nato izjavili, da si poiščejo drugega vladarja, ako Horthy njihove ponudbe ne sprejme. Državni upravnik je stvar takoj sporočil ministrskemu predsedniku Telekiju, ki je sklical ministrski svet, v katerem sta se zlasti minister zunanjih poslov dr. Gratz in minister financ Hegedüs izrazila zoper tako pustolovstvo.

Prosveta.

pr Na pomladanskem koncertu ljubljanskega Zvona bomo prvič poslušali nove Adamičeve samospeve, moške in mešane zborove, komponirane na priprosta narodna besedila iz Šteklja. So to v narodnem duhu pisane pesmi, pa vendar odete v moderno harmonično opremo. — Vstopnice za koncert se dobi v Dolenčevi trafiki v Prešernovi ulici. Preskrbite si jih pravočasno! (K)

pr Novi moški zbori. — Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« je založilo »Pet veselih pesmi« Emila Adamiča. Vsebine: Ivo Peruzzi: Fantovska, Ivo Peruzzi: Za plotom, Ivo Peruzzi: V jutru, Cvetko Golar: Ali ne izhaja jasna zarja?, Cvetko Golar: Mlada pesem. Cena partituri 5 dinarjev. Dobi se pri društvu in v vseh ljubljanskih knjižarnah. Pevskim društvom in pevcem te vesele, lepe in za izvajanje netežke moške zborove najtopleje priporočamo nakup.

Gospodarsko.

DELAVSKA KRIZA V AMERIKI

Iz posebnega pisma odličnega našega sorojaka iz Amerike posnemamo sledeče: Delavske razmere v Ameriki so še vedno jako slabe. Celo po premočkopih, kjer so še pred Božičem delali nepretrgoma, delajo sedaj samo po dva, kvečjemu po tri dni na teden. Neugodno konjunkturo hočejo podjetniki in tovarnarji izrabiti v svojo, da bi razgnali delavske strokovne organizacije (unije). Javno se vodi boj za takozvani »open shop«, t. i. neorganizirani delavci naj dobe iste pravice do dela ali pa imajo še celo prednost, ker podjetniki tudi v Ameriki dobro vedo, da dokler so delavci organizirani, ne morejo z njimi počenjati, kar bodo sami hoteli. Živiljski stroški so se znižali le malo, kvečjemu je obkopa postala nekoliko cenejša, cene živil nikakor niso šle navzdol, pa tudi najemnine ni padla, transportna podjetja, kot železniške in parobrodne družbe v notranjosti so pa v drugi polovici lanskega leta celo dvignile svoje tarife. Podjetniki hočejo delavce izstradati, in če se kje delo slučajno začne, jih jemljejo nazaj le ob znižanih plačah. Ob takih razmerah mora-

mo vsako izseljevanje v Ameriko odločno odsvetovati.

BORZA.

Zagreb, 13. aprila. (Izv.) Na današnji borzi je bilo veliko povpraševanje po Italiji in po Pragi. Berlin in Dunaj sta bila slaba. Italija je dosegla kuriz 600—662, Praga pa 198—198.5. — Današnja borza notira: Budimpešta 51 (52.50), Berlin 227 do 228 (231), Italija 600—662 (630—634), London 560 do 562, Newyork (kabel) 142—143 (140—142), Newyork (ček) 139.5, Pariz 10.16 (10.08), Praga 198 do 198.5 (194), Dunaj 23.50 (24.50—25), dolarji 138 do 139 (138.75), nemško-avstr. krone 23.5 (24—24.75), češkoslov. krone 190 (186), nemške marke 228 (229 do 230), francoski franki 10.15 (blago), leji 209, lire 645—660 (625—630). (V oklepajih so kurzi z dne 12. aprila.)

Dunaj, 13. aprila. (Izv.) Zagreb 441—445 (444 do 448), Belgrad 1760—1780 (—), Berlin 1002—1008 (944—950), Budimpešta 233—235 (214.50—216.50), Milan 2915—2935 (2720—2740), Praga 870—885 (829 do 835), Newyork 635—639 (590—594), Pariz 4480 do 4520 (4300—4340), Curih 10.875—10.925 (10.325 do 10.375). (V oklepajih kurzi z dne 12. aprila.)

g Naš uvoz in izvoz. V letu 1920. je naša država uvozila 427,300.974 kg blaga v skupni vrednosti 3.847,906.150 dinarjev. Izvozili pa smo 716,813.042 kg v vrednosti 1.320,506.055 dinarjev. Naš uvoz presega torej izvoz nad polovico. In to v državi, ki je po svoji prirodi tako bogata. Dokaz, da je naša trgovinska politika popolnoma zgrešena.

g Smodnišnica v Kamniku bo izdelovala eksplozivno snov za privatno uporabo. Zagrebška trg. in obrtna zbornica javlja: Minister vojne in mornarice je izdal naredbi, na podlagi katere bo izdelovala smodnišnica v Kamniku eksplozivne snovi tudi za privatno uporabo. Nova eksplozivna snov se bo imenovala »Kamnik« ter bo imela približno tak učinek, kakor dinamon. »Kamnik« bo do nadaljnjega prodajalo skladišče orožja dravske divizijske oblasti v Ljubljani po 52 K kilogram.

g Letina v Rumuniji kaže dobro. Letina v Rumuniji kaže dobro. Dežja je dovolj. V bivši kraljevini je posejane 1.700.000 ha površine. V novih rumunjskih kraljih pa 700.000 ha.

g Nova banka na otoku Braču. Na otoku Braču se je osnovala Bračko-amerikanska banka s sedežem v Supetaju. Temeljna glavnica znaša 4 mil.

g Avtomobilna industrija v Jugoslaviji. V Vinkovcih se zgradi v belgrajskim kapitalom nova tovarna avtomobilov.

g Cena olja v Grčiji. V Grčiji bo stala letos ena oka olja 2—3 drahme.

g Nova tovarna klobukov. V Sarajevu gradi novo tovarno klobukov Stevo Ostojic.

g Organizacija trgovsko-politične informativne službe. Naše trgovsko ministristvo je končno vendar prišlo do prepričanja, da je treba referirati našo trgovsko politično informativno službo v inozemstvo. Mogoče je to edino dobro padanja našega denarja na svetovnem trgu. Račovedni smo, kako dolgo bodo te reforme organizirali in če ne bo ostalo samo pri obljubah in besedah.

g Zunanja trgovina Bolgarije. Bolgarska vlada je prepovedala izvoz živine, sira, masti, uporabnega lesa, papirja, tekstilnega blaga, strojev in lekarni-skih potrebščin.

g Uvoz mineralnih olj. Glasom razpisa ministristva za prehrano in obnovno dežel z dne 5. apr. 1921, št. 997-O. M. U., so dovolitve za uvoz mineralnih olj iz inozemstva uklinjene. Odslej sme vsakdo, ki se izkaže, da ima protokolirano firmo, ter da je plačal predpisani davek, uvažati mineralna olja brez privolitve imenovanega ministristva, oziroma njegovih odsekov.

g Žitni trg. Zagreb, 13. aprila. Koruza 460, oves 440, pšenična moka 0 1560, pšenična moka št. 2 1460, rž 700—800.

g Cene žitu v Švicli. Pšenica 67, rž 62.5, ječmen 46, oves 46, pšenična moka prve vrste 107, druge vrste 73. (Za 100 kg, cene v švicarskih frankih.)

g Promet z Avstrijo je zopet odprt preko Maribora zav se blago, ki je dovoljeno.

g Izgube češke tekstilne industrije. Češko-slovaški industriji so nakupili v Združenih državah za visoke cene bombaž. Medtem so bombažu cene padle, tako da so češki industrijalci izgubili pri kupčiji 300 milijonov češko-slovaških kron.

g Občni zbor trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo se vrši v Mariboru v soboto dne 16. aprila ob 5. uri popoldne v prostorih gremijalne šole v Jurčičevi ulici 8 s sledečim dnevnim redom: 1. Otvoritev rednega občnega zbora. 2. Uveritev zapisnika ustanovnega občnega zbora z dne 10. aprila 1920. 3. Letno poročilo o delovanju Zveze v poslovnem letu 1920/21. 4. Računski zaključek za leto 1920/21 in proračun za leto 1921/22. 5. Predlog načelstva za izpremembo pravil. 6. Samostojni predlogi po § 14 zveznih pravil. 7. Slučajnosti. — Ker je na dnevnem redu izprememba pravil,

je po § 26 zveznih pravil za odobritev potrebna dvotretjinska večina zveznih delegatov. Zveza poziva vse gremije in zadruge, da se po svojih delegatih oziroma svojih namestnikih polnoštevilno udeležijo občnega zbora. — Skupen odhod v Maribor je v soboto z opoldanskim osebnim vlakom, ki prispe ob pol 5. uri v Maribor. Za prenočišče delegatov in namestnikov v Mariboru je preskrbljeno in ni potreba posebnih prijav. Po občnem zboru se vrši v gostilni Maribor pozdravni večer delegatov ter zastopnikov organizacij iz drugih pokrajin.

g Trgovski shod v Mariboru se vrši v nedeljo dne 17. aprila ob 9. uri popoldne v dvorani pivovarne Götz s sledečim dnevnim redom: 1. Stališče trgovstva pri reviziji avtonomne carinske tarife in sklepanju trgovskih pogodb, poroča I. Mohorič. 2. Neurejenost prometa, poroča Ivan Kejzar. 3. Maribor kot trgovsko in prometno križišče, poroča W. Weixel. 4. Propadanje vinske trgovine in njeni vzroki, poroča Fran Cuček. 5. Prosvedno delo med trgovstvom v časopisju, solah, strokovnih in gospodarskih organizacijah, poroča Fran Zelenik. 6. Razmerje trgovine z združništvom, poroča Fran Golob. 7. Hibe sedanjega obdavčenja, poroča dr. V. Sernec. 8. Izenačenje trgovske in obrtne zakonodaje, poroča Ivan Jelačin. — Po shodu se vrši popoldne skupni izlet v Falo. Zvečer se vrši nato družabni večer z vojaškim koncertom v Götzovi dvorani. Zveza trgovskih gremijev in zadrug vabi vse trgovstvo, da se polnoštevilno udeležijo mariborskega trgovskega shoda, na katerem bo zahtan program nadaljnjega strokovnega dela slovenskega trgovstva.

g Novo skrokovsko podjetje se je ustanovilo v Dolskem. Podjetje je v domačih rokah.

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

BARVNI TRAKOVI, CRNILA. Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 3	KNJIGOVEZNICE Knjižgovceznica K. T. D., Kopitarjeva ulica št. 6.	MODNI SALON ZA OBLEKE: Rodič Zdenka, Gradišče 8/B, I. n	SOBNO SLIKARSTVO Košk Ivan, Bleiweisova cesta 15.	TRGOV. Z DEZN. IN SOLNEN. Mikuš L., Mestni trg 15.
FOTOGRAFSKI ATELJE: Grabjec Franjo, Miklošičeva c. 6.	KONFEKCIJSKE TRGOVINE Olup Josip, Pod Irančo.	PISALNI STROJI. Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5	STAVBENA PODJETJA Bren Pavel, mestni stavbenik, Novo mesto—Gradac.	TRGOVINE Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM. Erjavec & Turk pri »zlati lopati«.
JAVNA SKLADIŠČA »Balkan«, I. Ljublj. javno skladi., Dunajska c. 33. (Tel. 366.)	LEKARNE »Pri Mariji Pomagaj«, Reslj. c. 1.	RAZMNOŽEV. APARATI. Bar Fran, Ljubljana, Cankar. nabr. 5	Treo Viljem, arhitekt, mestni stavbenik, Gosposvetska cesta 10.	VALVATORIJ TRG ŠT. 7. Sušnik Alojzij, Zaloška cesta 21.
KLEPARJI Korn T., Poljanska cesta 8.	MEHANIČNA DELAVNICA za pisalne stroje.	SPEDICIJSKA PODJETJA »Balkan«, Dunaj. c. 33. (Tel. 366.)	Jakob Vodopivec, Zagorje ob Savi.	ZALOGA POHISTVA. F. Fajdiča sin, Sv. Petra cesta 17.
Remžgar & Smerkol, Flor. ul. 13.	MODNI SALONI Götzl Marija, Židovska ul. 8 in 7.	»Uber F. & A., Selenburgova ulica 4. (Tel. 117.)	IRGOV. Z URAMI IN ZLATININO Černe Lud., Wolfova ulica 3.	ZALOGA VOLNENIH IN SVILENIH SIT. Schuster Anton, Stritarjeva ul. 7.
Jugoslov. knjižgarna, Pred škofijo.			Pakiž Ivan, Stari trg št. 20.	

Mesečno soniše gospodična. Ponudbe na upravo tega lista.

Napredaj je malo posestvo. 12 oratov, 4 orale gozdov, na Krki pri Zlatini, v bližini farne cerkve. Cena K 220.000. — Polze se v gostilni pri Magovcu na Krki.

Proslovoljna dražba knjig

Katera se vrši torek 19. t. m. na sv. Jakobu nabrežju št. 29, v trgovini. Prodaje se bodo raznovrstne stare knjige, solske in knjige za čitalnice, t. d.

Lep čebelnjak razločljiv v male dele s 24 novimi A. Z. panji, dalje pločevnaste posode v lesenem zaboju za med, oz. roma olje itd. se valed odsotnosti lastnika proda. Pojasnila pri blaginiku čebelarkega društva I. Mesarju, ravnatelju Jugoslovanske knjižgarnje v Ljubljani.

Zdrav jedilni kremplj se prodaja na semenski južnem kolo-dvoru od 8. ure zjutraj do 6. ure zvečer. 100 kg 200 kron, večje množine po dogovoru proti takojšnjemu plačilu in odpeljavi. Vsak kupec naj denar in vrečo s seboj prinese. 1317

Centrifugalna sesa ka (Hochdruck-evolettent-pumpe) popolnoma nerabljena, iz predvojne materijale, na 3 stopnje. Neumann-vega tipa 2.0 ki daje 300 l vode na min pri motorni sili 5 konjskih sil, je za prodaj. Ogleda se pri gasil. društvu v St. Vidu pri Ljubljani. Fr. Bernik, načelnik Podgora 28. 1277

VAJENEC

se sprejme v trgovino L. Knez, Krško.

Stavbena parcela.

nadaljevanje Ilirske ulice se proda. Polze se pri K. Dostal, Sv. Petra c. 3 II

Polstabilne lokomobile

Hofherr-Schranz	8-12 HP
R. Wolf	20-24 "
Badenia	24-32 "
Röck	20-30 "
H. Lanz	29-42 "
Merschall	30-45 "
R. Wolf	38-44 "
R. Wolf	40-52 "
Ung. Staatsbahnen	40-55 "
R. Wolf	50-65 "
R. Wolf	62-72 "
Badenia	75-85 "
R. Wolf	80-90 "
Carret-Smith	100-120 "
Lanz	100-115 "
R. Wolf	110-140 "
Badenia	210-240 "
Merschall	8-12 "
Ruston-Proktor	6-10 "

Kotli za lokomobile

10³ qm, 12 Atm. prevozen in iztegljiv
30 qm, 10 Atm. " " "
16 qm, 8 Atm. " " "

Parne lokomotive

1435, 1000, 900, 760 in 600 mm tirne Lokomobile na bencin

Motorji na sesalni plin

70 PS Raupach, Görlitz
80 " Augsburg
100 " Krupp

Diesel-motorji

60 PS Waffenfabrik
80 " Garell-Freres, Gent
120 " Sulzer, Winterthur
400 " Daimler-Werke

Cesni valji na paro

za 8 in 13 ton.

Lomilci kamna

2 kosa Hopt. 6.

Sodi za prevoz

50—1000 l, surovi in pocinjeni. Dobavljivo takoj z jamstvom za porabnost v obratu.

Maschinenfabrik J. Gostonyi, Wien IV., Schleifmühlengasse 3.

Tužnim srcem naznanjamo, da je naša iskrenoljubljana soproga, mati in hčerka

Marija Rus roj. Radivec

soprog strojnika drž. žel.

v torek po kratki mučni boleznj preminula.

Pogreb bo v četrtek 14. t. m. ob 14. uri iz posta, e Grosuplje. Grosuplje, dne 12. aprila 1921.

Zalujoči ostali.

Notarski kandidat

se takoj sprejme pri notarju dr. Karlu Schmidinger v Ljubljani. — Pogoji po dogovoru

Resna krepka

DEKLICA

okrog 15 let se sprejme takoj v službo proti celotni oskrbi. Ponudbe na upravo Slovenca pod šifro »Deklica 1332«.

OGLJE

Lepo suho bukovo ogije zopet v zalogi. Srebotnjak, Kolodvorska ul. 31.

„Autonomist“

Tisti prodajalci in trafikanti, ki bi hoteli vzeti v razprodanje naš list, naj se oglašajo najpozneje do petka zvečer vsak teden. Popust običajen. Sprejemajo se tudi inserati. Ker je povpraševanje po našem listu veliko, naklada pa se ravna po potrebi, je treba pravočasnega ustnega ali pismenega naročila.

Uprava „AUTONOMISTA“, Ljubljana, Breg št. 12.

Proda se trgovska

oprava stelaže, mize

Več pove trgovina A. PERSCHE, Pred škofjo poleg mestn. magistrata v Ljubljani.

le privoorna, samostojna, zanesljiva moč, zmogel tudi vsakih popravil, se sprejme pod ugodnimi pogoji za takojšnji nastop v Parketu, tovarni Ivana Šiška, Ljubljana, Metelkova ulica štev. 4.

Fižol nizki dajemo v vzgojitev.

Seme je dobilo pri nas zastoni, pridelek pa kupimo v jeseni po dnevni ceni. — Trgovina s semeni SEVER & KOMP., Ljubljana.

Kremo

Ilirija, Jurjevo, Cipulin, nadalje ličilo (biks), mast za čevlje in apreturo za usnje po najnižjih cenah priporoča OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Sukanec

vezalke žimnate za čevlje, kvačkanec, dišeče milo, glavnik za česanje, otročje sesalke, vilice in žlice iz aluminija po najnižjih cenah pri trdki: OSVALD DOBEIC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

Mestni stavbenik

JAROSLAV BREUER

Ljubljana, Vojaška ulica 16 a

(za prejšnjo belgijsko vojašnico) izvršuje vse podtalne in visoke stavbe ter izdeluje tozadevne načrte.

Brzjav: Breuerstavba. — Int. tel. št. 447

Zahvala.

O priliki smrti naše ljubljene matere

ANE ROZMAN

izrečamo srčno zahvalo vsem, ki so jo v dolgotrajni boleznj obiskovali, jo v trpljenju tolažili, za njo molili ter jo ob pogrebu spremlili k zadnjemu počitku.

Pred vsem pa bodi izrečena nas vseh najiskrenejša zahvala gospodu primariju dr. Jenku, ki je ves čas boleznj z izredno požrtvovalnostjo naši dragi mamici lajšal telesno trpljenje; iskrena zahvala č. usmiljeni sestri Ciki za vneto in ljubeznjivo postrežbo v zadnjih mesecih; lepa zahvala preč. duhovniku za dušno tolažbo ter za spremstvo pri pogrebu; prisrčen: Bog plačaj! vsem, ki so kakorkoli izkazali naši rajnici v boleznj in smrti dušna in telesna dela usmiljenja!

V LJUBLJANI, dne 12. aprila 1921.

Zalujoče ostale družine:

Rozman, Kremžar, Pečan, Bratuž, Wlassak.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo s potrtem srcem, da je naš iskrenoljubljeni oče, brat in stric

Alojzij Mahnič

previden s sv. zakramenti preminul v Gospodu.

Pogreb bo v petek, dne 15. t. m., ob 16. uri iz hiralnice sv. Jožefa.

V LJUBLJANI, dne 13. aprila 1921.

Zalujoče rodbine:

Mahnič, Kodre, Bole, Ukmar.